รายงานสถานการณ์ศัตรูไม้ผล
วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔
E-mail: bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์การปลูกไม้ผล

๑.๑ ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๒
๑.๒ พื้นที่ปลูกทุเรียนทั้งหมด ๗๕ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๖๘๙,๗๙๐ ไร่
๑.๓ พื้นที่ปลูกมังคุดทั้งหมด ๖๗ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๘๓,๔๔๘ ไร่
๑.๔ พื้นที่ปลูกเงาะทั้งหมด ๖๗ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑๒๙,๑๗๓ ไร่
๑.๕ พื้นที่ปลูกลำไยทั้งหมด ๗๓ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๘๕๗,๘๗๑ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูทุเรียน

๒.๑.๑ หนอนเจาะลำต้น พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๒๕ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๕ ไร่)

๒.๑.๒ หนอนเจาะผล พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๑ ไร่ การระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑ ไร่)

๒.๑.๓ โรครากเน่าโคนเน่า พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด และจังหวัดชุมพร จำนวน ๑๐,๖๙๓ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๗๒๔ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙,๙๖๙ ไร่)

๒.๑.๔ โรคราสีชมพู พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดชุมพร จำนวน ๓๒ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๓๑ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖๓ ไร่)

๒.๒ ศัตรูเงาะ พบการระบาดของโรคใบจุดสาหร่ายในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๑ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑ ไร่)

๒.๓ ศัตรูมังคุด และศัตรูลำไย ไม่มีรายงานการระบาดศัตรูพืช

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูทุเรียน

สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี แนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยสังเกตรอยแผลจากการวางไข่และการทำลายของหนอนเจาะลำต้น เก็บไข่ไปทำลายเพื่อตัดวงจรการระบาด และลดจำนวนหนอนโดยกำจัดตัวเต็มวัยของด้วงหนวดยาว โดยใช้แสงไฟส่องในช่วงเวลา ๑๙.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. หรือใช้ตาข่ายตาถี่พันหลวมๆ รอบต้นเพื่อดักจับตัวเต็มวัยมาทำลายทิ้ง แหล่งที่มีการระบาดรุนแรงให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงชนิดดูดซึม เช่น อิมิดาโคลพริด 10% เอสแอล อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อะเซทามิพริด 20% เอสพี อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไทอะมีโทแซม 25% ดับบลิวจี อัตรา ๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยใช้อัตราน้ำ ๕ ลิตรต่อต้น พ่นให้ชุ่มเฉพาะบริเวณลำต้นและกิ่งขนาดใหญ่ ๒ ครั้ง ห่างกัน ๑๔ วัน ในแหล่งที่มีการระบาดรุนแรง อาจต้องพ่นสารทุกๆ ๓ เดือน และกำจัดแหล่งขยายพันธุ์โดยตัดต้นทุเรียนที่ถูกทำลายรุนแรงจนไม่สามารถให้ผลผลิตได้แล้วไปเผาทิ้ง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมการระบาดและทำความเสียหายต่อทุเรียนต้นอื่น ๆ

สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี แนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจสวนทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ หากพบหนอนเจาะผลให้เก็บไปเผาทำลายนอกสวนทุเรียน และให้ตัดแต่งผลทุเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป โดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกัน เกษตรกรควรใช้กิ่งไม้หรือกาบมะพร้าวคั่นระหว่างผล เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าหลบอาศัย ควรเริ่มห่อผลทุเรียนตั้งแต่มีอายุ ๖ สัปดาห์เป็นต้นไป ด้วยถุงมุ้งไนล่อน ถุงรีเมย์ หรือถุงพลาสติกสีขาวขุ่นที่เจาะรูบริเวณขอบล่าง เพื่อให้น้ำระบายออกมาได้ ซึ่งจะช่วยลดความเสียหายของผลทุเรียนได้ หากพบการระบาดระยะรุนแรงของหนอนเจาะผลทุเรียน ให้เกษตรกรพ่นด้วยสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ คือ สารแลมบ์ดา - ไซฮาโลทริน 2.5% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสารคลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือสารคาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยพ่นเฉพาะส่วนผลทุเรียนที่พบการทำลายของหนอนเจาะผล สำหรับในแหล่งที่มีการระบาดให้พ่นหลังจากทุเรียนติดผลแล้ว ๑ เดือน โดยพ่น ๓ - ๔ ครั้ง ทุก ๒๐ วัน

สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด และสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนในพื้นที่ จัดทำข่าวเตือนการระบาดประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี และสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในการป้องกันและกำจัดโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียนในพื้นที่ โดยให้ขูดผิวเปลือกบริเวณที่เป็นโรคออก และนำไปเผาทำลาย แล้วทาแผลด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา และให้เกษตรกรเฝ้าระวังโดยหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรแนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา ๒๕ - ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นบริเวณที่แสดงอาการของโรคราสีชุมพูทุก ๆ ๓ - ๗ วัน เพื่อป้องกันและกำจัดโรคราสีชมพูไม่ให้ลุกลามไปยังต้นอื่น ๆ

๓.๒ การควบคุมศัตรูเงาะ

สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี แนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจสวนเงาะอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง เพื่อลดความชื้นภายในทรงพุ่ม หากพบอาการของโรคใบจุดสาหร่ายเพียงเล็กน้อยตัดส่วนที่เป็นโรคไปเผาทำลาย และเก็บรวบรวมใบที่เป็นโรคและร่วงหล่นในบริเวณสวนไปเผาทำลาย เมื่อพบใบแก่ถูกทำลายมากกว่าร้อยละ ๓๐ ต่อต้น แนะนำให้ใช้สารเคมีคอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 85% ดับบลิวพี อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นที่ใบให้ทั่วทั้งต้น หรือใช้พ่นป้องกันเป็นระยะๆ

๔. การคาดการณ์

สภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒

ภาคเหนือ ช่วงต้นสัปดาห์มีอากาศร้อนถึงร้อนจัดในตอนกลางวัน กับมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ ส่วนมากทางตอนล่างของภาค ช่วงปลายสัปดาห์มีอากาศร้อนในตอนกลางวัน โดยมีพายุฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๒๐ - ๓๐ ของพื้นที่ กับมีลมกระโชกแรงและลูกเห็บตกบางพื้นที่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๑๓ - ๔๐ องศาเซลเซียส ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดการระบาดของโรคราน้ำค้าง โรคราสนิม รวมถึงอาจพบการระบาดของเพลี้ยไก่แจ้ เพลี้ยไฟ หนอนกัดกินใบในไม้ผล และหนอนเจาะลำต้นทุเรียนได้ในสัปดาห์ต่อไป

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงต้นสัปดาห์มีอากาศร้อนถึงร้อนจัดในตอนกลางวัน โดยมีพายุฟ้าคะนองร้อยละ ๑๐ - ๒๐ ของพื้นที่ กับมีลมกระโชกแรงและลูกเห็บตกบางพื้นที่ ส่วนช่วงปลายสัปดาห์จะมีอากาศร้อนในตอนกลางวัน โดยมีพายุฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๒๐ - ๔๐ ของพื้นที่ กับมีลมกระโชกแรงและลูกเห็บตกบางพื้นที่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๑๖ - ๔๐ องศาเซลเซียส ในช่วงนี้สภาพอากาศร้อนขึ้นและแห้งแล้งเหมาะสมต่อการเกิดการระบาดของไรแดงทุเรียน เพลี้ยไฟ เพลี้ยไก่แจ้ เพลี้ยแป้ง และหนอนชอนใบเพิ่มขึ้นซึ่งอาจทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโตและผลผลิตลดลงได้ สำหรับพื้นที่ที่มีลมกระโชกแรงเกษตรกรควรผูกยึดหรือค้ำยันกิ่งและลำต้นของไม้ผลให้มีความมั่นคงแข็งแรง เพื่อป้องกันต้นพืชโค่นล้มและกิ่งฉีกหักเมื่อมีลมแรง

ภาคกลาง อากาศร้อนในตอนกลางวัน โดยมีพายุฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๑๐ - ๒๐ ของพื้นที่ กับมีลมกระโชกแรงบางพื้นที่ หลังจากนั้นอากาศร้อนในตอนกลางวันกับมีฝนเล็กน้อยบางพื้นที่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๑๙ - ๓๙ องศาเซลเซียส สภาพอากาศร้อนและมีฝนตกบางพื้นที่ควรเฝ้าระวังการระบาดของไรแดง หนอนเจาะลำต้น เพลี้ยไฟ เฝ้าระวังมดแดงซึ่งเป็นสัตว์พาหะนำโรคราดำและเพลี้ยอ่อน

ภาคตะวันออก อากาศร้อนในตอนกลางวัน โดยมีพายุฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๒๐ - ๓๐ ของพื้นที่ กับมีลมกระโชกแรง หลังจากนั้นอากาศร้อนในตอนกลางวันกับมีฝนเล็กน้อยบางพื้นที่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๓ - ๓๘ องศาเซลเซียส คาดว่าการระบาดของหนอนเจาะลำต้นและหนอนเจาะผลอาจเพิ่มขึ้น ส่วนการระบาดของโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน และโรคใบจุดสาหร่ายเงาะมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยในสัปดาห์ต่อไป สำหรับช่วงนี้ไม้ผลส่วนใหญ่อยู่ในระยะติดผลอ่อน - ระยะผลแก่ และมีบางพื้นที่ที่ผลผลิตทุเรียนอยู่ในระยะเก็บเกี่ยวเนื่องจากการทำทุเรียนนอกฤดูจึงควรเฝ้าระวังการระบาดของหนอนเจาะผล หนอนเจาะลำต้น เพลี้ยไฟ เพลี้ยแป้ง ส่วนมังคุดอยู่ในระยะผลแก่ใกล้เก็บเกี่ยวจึงควรเฝ้าระวังการเข้าทำลายของเพลี้ยไฟ เพลี้ยแป้ง และมดดำ ซึ่งจะทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโตและผลผลิตลดลงได้ สำหรับพื้นที่ที่มีลมกระโชกแรงเกษตรกรควรผูกยึดหรือค้ำยันกิ่งและลำต้นของไม้ผลให้มีความมั่นคงแข็งแรง เพื่อป้องกันต้นพืชโค่นล้มและกิ่งฉีกหักเมื่อมีลมแรง

ภาคใต้ มีอากาศร้อนในตอนกลางวัน กับมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๑๐ - ๒๐ ของพื้นที่ ตลอดสัปดาห์ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๐ - ๓๘ องศาเซลเซียส เนื่องจากช่วงนี้มีสภาพอากาศร้อนถึงร้อนจัดในตอนกลางวัน และมีฝนตกเล็กน้อยประกอบกับในช่วงนี้ไม้ผลส่วนใหญ่อยู่ในระยะเก็บเกี่ยว ได้แก่ ทุเรียน มังคุด และลองกองคาดว่าจะพบการระบาดของหนอนเจาะเมล็ด หนอนเจาะลำต้น หนอนกัดกินใบ เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟ และหนอนกินเปลือกลองกองได้ในช่วงนี้

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดศัตรูของไม้ผล ปี ๒๕๖๒
ภาพรวมทั้งประเทศ

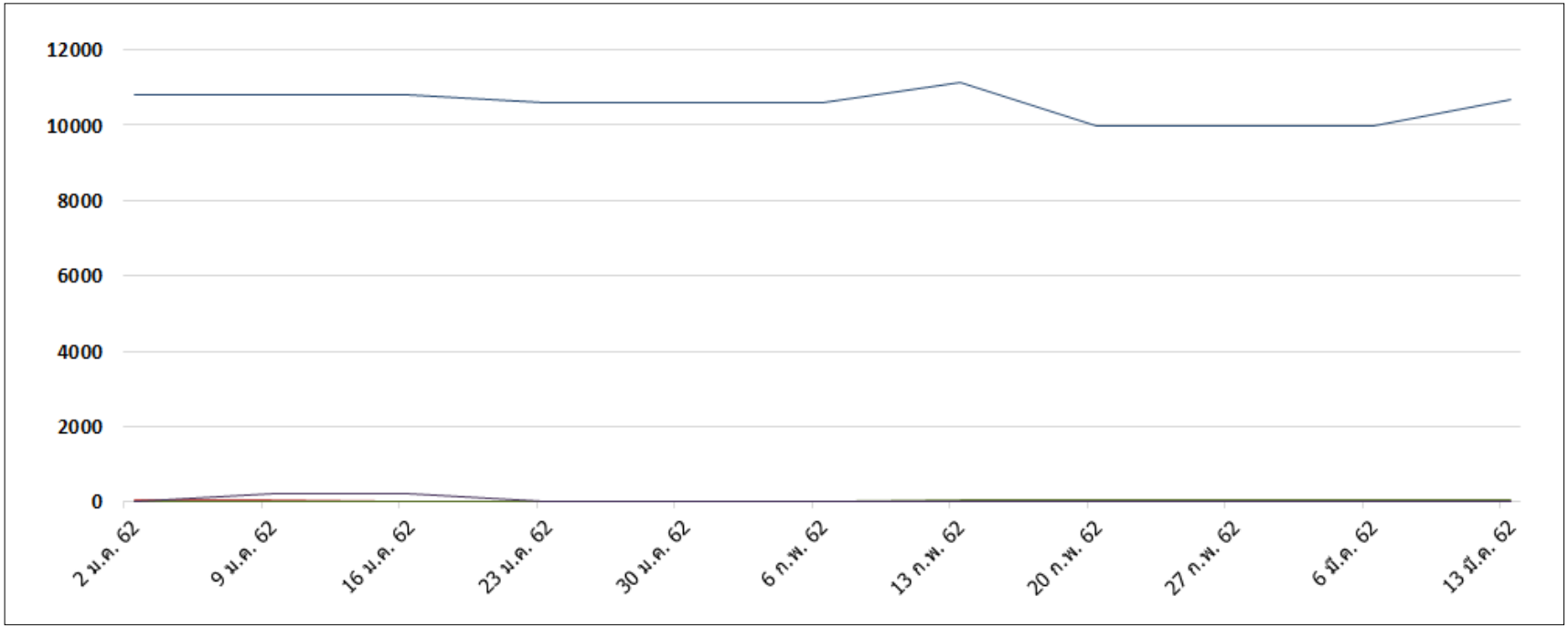

- หนอนชอนเปลือก-ลองกอง ไม่พบการระบาด
- เพลี้ยไก่แจ้-ทุเรียน ไม่พบการระบาด
- เพลี้ยไฟ-ทุเรียน ไม่พบการระบาด
- หนอนเจาะลำต้น-ทุเรียน ๒๕ ไร่
- หนอนเจาะผล-ทุเรียน ๑ ไร่
- ไรแดง-ทุเรียน ไม่พบการระบาด
- โรครากเน่าโคนเน่า-ทุเรียน ๑๐,๖๙๓ ไร่
- โรคราใบติด-ทุเรียน ไม่พบการระบาด
- โรคราสีชมพู-ทุเรียน ๓๒ ไร่
- หนอนกินยอด-มังคุด ไม่พบการระบาด
- โรคใบจุดสาหร่าย-เงาะ ๑ ไร่
- โรคราดำ-เงาะ ไม่พบการระบาด